Lietas arhīva Nr. C-06431-23/42
ECLI:LV:RPT:2023:0609.C771083822.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2023. gada 9. jūnijā

Rīgas pilsētas tiesa
tiesnese Baiba Ozoliņa
rakstveida procesā izskatīja civillietu AAS "Balta" vienkāršotās procedūras prasībā par naudas piedziņu pret SIA /Nosaukums/.

Aprakstošā daļa

[1] 2022. gada 7. novembrī prasītāja AAS "Balta" cēlusi vienkāršotās procedūras prasību par naudas piedziņu pret atbildētāju SIA /Nosaukums/, kurā, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4., 5. un 6. pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775. un 1779. pantu, Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumiem Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – Pārvaldīšanas maksas noteikumi), Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" (no 2022. gada 8. jūlija nosaukums "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu") (turpmāk – Apsaimniekošanas noteikumi) un Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2. punktu, lūgts piedzīt no atbildētājas prasītājas labā zaudējumus 661,08 EUR, valsts nodevu 99,16 EUR, kā arī noteikt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6 % gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

[1.1] Starp prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr. /numurs 1/, uz kuras pamata tika apdrošināts dzīvoklis /adrese 1/. Polises darbības termiņš bija no 2021. gada 29. novembra līdz 2022. gada 28. novembrim.

Polises darbības laikā dzīvoklis tika appludināts, par ko dzīvojamas mājas apsaimniekotājs – atbildētāja – sastādīja aktu, ka dzīvokļa Nr. 31 appludināšanas cēlonis ir ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājumi (bojāts karstā ūdens ūdensvads). Minētais ūdensvads atrodas apsaimniekotāja atbildības robežās, līdz ar ko, atbildētāja ir SIA /Nosaukums/ .

[1.2] Eksperts izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja tāmi un aprēķināja izdevumus 602,23 EUR apmērā, atskaitīja ar polisi noteikto pašrisku 140 EUR un pieņēma lēmumu izmaksāt cietušā dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību 462,23 EUR. Saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas polisi tika apdrošināta arī dzīvoklī esošā manta. Apdrošinātājs pieņēma lēmumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību par bojāto mantu (skapi) 198,85 EUR**.** Kopā apdrošinātājs izmaksāja apdrošināšanas atlīdzības par kopējo summu 661,08 EUR.

[1.3] Izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētāja ir veikusi normatīvajos aktos noteiktās darbības. Tā rezultātā atbildētājas bezdarbības dēļ bija nodarīti zaudējumi apdrošinātajam īpašumam.

Ievērojot to, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Savukārt pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

[2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, atbildētājai uz tās juridisko adresi 2022. gada 16. novembrī nosūtīts paziņojums, kurā ietverts izraksts no Civilprocesa likuma 74. panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām, kopā ar prasības pieteikumu un paskaidrojuma veidlapu. Termiņš paskaidrojumu iesniegšanai noteikts līdz 2022. gada 17. decembrim.

[3] 2022. gada 9. decembrī tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums, ka, pamatojoties uz Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas likuma 5. panta 1. un 4. punktu, 9. pantu, 10. panta 1. un 3. punktu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, Ministru kabineta noteikumu Nr. 1014 7.2. apakšpunkt un Ministru kabineta noteikumu Nr. 907 un Nr. 408, Civillikuma 1773., 1775. un 1776. pantu prasību neatzīst pilnā apmērā.

Paskaidrojumos norādīti šādi argumenti.

Lai noskaidrotu, vai atbildētājai ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, jākonstatē, vai vienlaicīgi pastāv zaudējumu atlīdzības pamati. Ir jānoskaidro, vai zaudējumus ir radījusi prettiesiska rīcība un, vai prettiesisko rīcību ir pieļāvusi atbildētāja.

Atbildētājas speciālisti 2022. gada 25. jūnijā sastādīja aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem Nr. /numurs 2/, ka dzīvojamā mājā /adrese 1/, konstatēts karstā ūdens stāvvada bojājums, kā rezultātā ir nodarīti bojājumi dzīvoklim.

Atbildētāja regulāri /adrese 2/ veic inženierkomunikāciju pārbaudi saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, proti, Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas/apsaimniekošanas darbību izpildē rīkojas saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (turpmāk – Noteikumi).

Atbildētāja piekļuves iespēju robežās dzīvojamās mājas komunikācijas, t.sk. karstā ūdens stāvvadi, tika regulāri apsekoti un pārbaudīti, veiktas ūdensapgādes sistēmu tehniskās apkalpošanas. Saskaņā ar 2022. gada 7. aprīļa aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu Nr. /numurs 3/ karstā ūdens stāvvadi pieejamības robežās tika apsekoti un konstatēts, ka tie ir neapmierinošā stāvoklī.

Ņemot vērā, ka karstā ūdens stāvvadu ekspluatācijas termiņš dzīvojamajā mājā bija beidzies un tie ir neapmierinošā stāvoklī, atbildētāja dzīvojamās mājas /adrese 2/, uzturēšanas darbu plānā kopš 2013. gada ir norādījusi, ka tā kā mājā ir beidzies ekspluatācijas termiņš inženierkomunikācijām, tajā skaitā karstā ūdens stāvvadam, tie ir jānomaina un līdz 2012. gada 3. decembrim ir jāpieņem dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums par inženierkomunikāciju nomaiņu un darbu veikšanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu, sniedzot atbildētājai atbilstīgi noformētu dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu. Tāpat atbildētāja uzturēšanas darbu plānā ir norādījusi, ka gadījumā, ja dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki nepieņems iepriekšminēto lēmumu, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldniece brīdināja, ka tā neuzņemas atbildību par sekām, kas var iestāties, neveicot konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu.

Par nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu remontdarbu veikšanai atbildētāja ir informējusi dzīvokļu īpašniekus Ministru kabineta 2008. gada 9. decembra noteikumu Nr. 1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" un 2017. gada 11. jūlija noteikumu Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 10. punktā noteiktajā kārtībā.

Remontdarbi dzīvojamajā mājā tiek veikti, t.sk., nepieciešamības gadījumā arī stāvvadu nomaiņa, ja dzīvokļu īpašnieki nodrošina tam finansējumu. Taču pie esošā attiecīgās dzīvojamās mājas finanšu stāvokļa nepastāvēja iespēja veikt nepieciešamos remontdarbus.

[4] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots 2023. gada 17. janvārī.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, iepazinusies ar prasības pieteikumu un pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība ir noraidāma pilnā apmērā.

[5.1] Atbilstoši Civillikuma 1770. pantam ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Minētā likuma 1771. pants noteic, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (skatīt *Latvijas Republikas Senāta 2009. gada 14. oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-255/2009, 2013. gada 24. maija spriedumu lietā Nr. SKC-132/2013, 2016. gada 20. septembra spriedumu lietā Nr. SKC-242/2016, 2017. gada 28. novembra spriedumu lietā Nr. SKC-376/2017 un 2017. gada 7. decembra spriedumu lietā Nr. SKC-384/2017*) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

[5.2] Lietas izskatīšanas gaitā noskaidrots, ka pušu starpā nav strīda par šādiem faktiskajiem apstākļiem:

Dzīvokļa /adrese 1/ īpašniece pie prasītājas apdrošinājusi dzīvokli (Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr. /numurs 1/) un polises darbības ilgums bija no 2021. gada 29. novembra plkst. 11:41 līdz 2022. gada 28. novembra plkst. 23.59.

2022. gada 19. jūlijā hidrauliskās pārbaudes laikā starp ceturto un piekto stāvu bojāts karstā ūdens stāvvads, kā rezultātā ūdens pa šahtu tecēja uz leju un tika nodarīti bojājumi dzīvoklim Nr. 31.

Atbildētāja apsaimnieko daudzdzīvokļu dzīvojamo māju /adrese 2/.

Prasītāja, pamatojoties uz dzīvokļa /adrese 1/, Rīgā, īpašnieces 2022. gada 19. jūlija atlīdzības pieteikumu izmaksāja viņai apdrošināšanas atlīdzību 661,08 EUR, kas aprēķināts ievērojot Apdrošināšanas līguma likuma 1. panta pirmās daļas 18. punktā un 42. panta pirmajā daļā noteikto principu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēta zaudējumu esība, proti, karstā ūdens stāvvada bojājumu rezultātā tika nodarīti bojājumi dzīvoklim /adrese 1/, sakarā ar ko prasītāja izmaksāja dzīvokļa īpašniecei apdrošināšanas atlīdzību 661,08 EUR.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītājai saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45. panta pirmo daļu, ir tiesības pieprasīt no personas, kura ir atbildīga par zaudējumiem, šo zaudējumu atlīdzību (subrogācijas tiesība).

[5.3] Tiesa atzīst, ka pušu starpā pastāv strīds par atbildētājas pienākumu atlīdzināt prasītājai dzīvokļa /adrese 1/ īpašniecei izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību.

Prasītāja prasību cēlusi, jo tās ieskatā atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldniece nav veikusi visus normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un atbildētājas kā dzīvojamās mājas pārvaldnieces bezdarbības dēļ nodarīti zaudējumi dzīvoklim, kuru prasītāja apdrošināja.

Lai konstatētu atbildētājas prettiesisku vainojamu rīcību, šajā gadījumā bezdarbību, lietā noskaidrojams, vai bojājumu izraisījušās inženierkomunikācijas ietilpst atbildētājas atbildības zonā (kopīpašumā) un vai tās rīcība, apsaimniekojot dzīvojamo māju, bijusi atbilstoša normatīvajam regulējumam.

[5.3.1] Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām).

Lietā nav strīds, ka dzīvokļa applūdināšanas iemesls bija karstā ūdens stāvvada, kas ir mājas kopīpašums, bojājums, tātad atrodas atbildētājas atbildības zonā.

[5.3.2] Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktam, Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" *(šeit un turpmāk redakcijā, kas bija spēka uz dzīvokļa saliešanas dienu)* 2., 6. punkta un 13.2. apakšpunkta prasībām atbildētājai kā dzīvojamās mājas pārvaldniecei jānodrošina dzīvojamās mājas uzturēšana, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskā apkope, vizuālā pārbaude, tehniskā apsekošana un bojājumu novēršana, tostarp divas reizes gadā jāveic dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās esošo inženiertīklu vizuālā apskate ūdensapgādes sistēmā. Tiesa ņem vērā, ka vizuāli nevar un nepārbauda iekārtas, inženiertīklus un konstrukcijas (to daļas), kas ir iebūvētas šahtās, starpsienās, zem grīdām, starpstāvu pārsegumos vai ir nosegtas ar izolējošu materiālu (skat. *noteikumu Nr. 907 3. punktu*).

2012. gadā atbildētāja informējusi dzīvokļu īpašniekus, ka dzīvojamā mājā ir beidzies ekspluatācijas termiņš konstruktīvajiem elementiem un inženierkomunikācijām (ūdensvada (aukstā un karstā) un kanalizācijas sistēma [..]), līdz ar ko tie ir jānomaina. Atbildētāja izteikusi priekšlikumu dzīvokļu īpašniekiem ne vēlāk kā līdz 2012. gada 3. decembrim pieņemt lēmumu par konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu, un darbu veikšanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu, iesniedzot atbildētājai atbilstīgi noformētu dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu. Tāpat atbildētāja brīdinājusi dzīvokļu īpašniekus, ka gadījumā, ja viņi nepieņems attiecīgus lēmumu, atbildētāja neuzņemas atbildību par sekām, kas var iestāties, neveicot konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu.

Saskaņā ar 2021. gada 16. oktobrī sastādīto Dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānu 2022. gadam, dzīvokļu īpašnieku veikto uzkrājumu (provizoriski 25 498,57 EUR) tika paredzēts novirzīt šādiem darbiem: elektroinstalācijas pretestības mērījumu veikšanai 1000 EUR, aukstā ūdens un kanalizācijas stāvvadu nomaiņai, karstā ūdens stāvvadu un dvieļu žāvētāju nomaiņai 1. kāpņu telpā 13 179 EUR, pagrabu un bēniņu tīrīšanai 106,72 EUR. Aukstā ūdens un kanalizācijas stāvvadu nomaiņai, karstā ūdens stāvvadu un dvieļu žāvētāju nomaiņai pārējās kāpņu telpā jāveido uzkrājums.

Ar atbildētājas iesniegtajiem dokumentiem pierādīts, ka tā dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu veikusi 2022. gada 7. aprīlī un konstatējusi, ka karstā ūdens apgādes sistēmas stāvvadi ir neapmierinošā stāvokli. 2022. gadā paredzēta karstā ūdens stāvvadu un dvieļu žāvētāju nomaiņa 1. kāpņu telpā.

2022. gada 25. jūlija Aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem norādīts, ka kopš 2018. gada atbildētāja piedāvājusi iedzīvotājiem veikt uzkrājumus inženierkomunikāciju nomaiņai. Iedzīvotāji nav pieņēmuši lēmumu par līdzekļu uzkrāšanu, līdz ar to līdzekļi netika uzkrāti.

Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10. panta trešo daļu, uzdodot pārvaldniekam pārvaldīšanas uzdevumu, dzīvojamās mājas īpašnieka pienākums ir nodrošināt šā uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja savus pienākumus dzīvojamās mājas /adrese 2/ komunikāciju un koplietošanas telpu vizuālajā apsekošanā veikusi pienācīgi, kā arī aicinājusi dzīvokļu īpašniekus veikt uzkrājumu, lai nodrošinātu karstā ūdens stāvvadu nomaiņu. Savukārt ar dzīvokļu

īpašnieku veikto uzkrājumu nav bijis pietiekami, lai veiktu karstā ūdens stāvvadu nomaiņu kāpņu telpā, kurā atrodas dzīvoklis Nr. 31.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka nav konstatējama atbildētājas bezdarbība (vainojama rīcība) zaudējumu nodarīšanā.

[5.4] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma, jo prasītāja nav pierādījusi vienu no zaudējumu atlīdzības obligātajiem priekšnoteikumiem – atbildētājas vainojamo rīcību.

[6] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33. panta otras daļas 3. punktu, 39. panta pirmās daļas 5. punktu, 42. panta otro daļu un Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 5. punkta otro teikumu, 14. un 15. punktu, no prasītājas valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, 7 EUR.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, tiesa uzskata, ka sprieduma labprātīgai izpildei nosakāms termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41., 93., 97., 193., 195., 204.[1], 250.[25] pantu un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt pilnā apmērā AAS "Balta" vienkāršotās procedūras prasību par naudas piedziņu pret SIA /Nosaukums/.

Piedzīt no AAS "Balta" valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7 EUR.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ.Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķis: civillieta Nr. C771083822. Dokumentu par samaksu nekavējoties iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā Jēzusbaznīcas ielā 6, Rīgā, LV-1050.

Spriedums atbilstoši Civilprocesa likuma 193. panta prasībām sastādīts 2023. gada 7. jūlijā.

Tiesnese Baiba Ozoliņa